

že odporovatel má pohledávku proti dlužníkovi. To plyne z akcesorní povahy odpůrčího nároku. Neboť podle § 1 odp. řádu lze mimo konkurs odporovati právním jednáním, která se týkají dlužníkova jmění, za účelem uspokojení věřitele. Nemá-li někdo pohledávku, není věřitelem, nemá nároku na uspokojení své pohledávky a nemá ani práva odporovati právnímu jednání. Není důvodu, proč by tyto úvahy neměly platiti také v projednávaném případě. Poněvadž se nižší soudy nezabývaly námitkami, jež s tohoto hlediska vznesla žalovaná, zůstalo řízení kusým a bylo již z tohoto důvodu dovolání vyhověti. K doplnění řízení bude třeba jednání v první stolici. Proto byly podle § 510 odst. 2 c. ř. s. zrušeny rozsudky obou nižších soudů a věc vrácena soudu první stolice, aby dále jednal a znovu rozhodl. Na soudu první stolice bude, aby také uvažoval o další námitce strany žalované, že její manžel má ještě polovici pozemku v O., zda věřitel o tom jmění věděl a zda jmění to by bylo stačilo k úplnému uspokojení.

Čís. 14801.

K § 364 a) obč. zák.

Za vyšší moc lze pokládati jen skutečnost, jež nemá svou příčinu v provozu podniku, s nímž provoz nemůže počítati a jež jest vyvolána okolnostmi s provozem nesouvisejícími.

(Rozh. ze dne 19. prosince 1935, Rv II 927/33.)

Žalobkyně jest vlastníci pozemku u domu čís. 222 s přilehlou zahradou, v němž provozuje živnost hostinskou. Tato realita přiléhá svou zahradou na haldu dolu »V.«, jež po několik roků již doutná. Následkem toho tvoří se plyny, které částečně vnikají na pozemek žalobkyně. Žalobkyně tvrdí, že tyto plyny jsou tak škodlivé a jedovaté a vnikají na její pozemek a do místností hostinských v takové míře, že jí způsobily škody na majetku, živnosti i zdraví, neboť vnikají tyto plyny na její majetek měrou daleko převyšující obvyklou míru, jak předpokládá § 364 obč. zák. a stěžují, ba přímo znemožňují obvyklé užívání jejího vlastnictví. Z toho důvodu dožaduje se na žalovaném náhrady škody v žalobě blíže uvedené. Nižší soudy uznaly částečně podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Jde o to, zda žalovaný jako vlastník dolu, k němuž náleží sporná halda, je povinen nahraditi podle § 364 a) obč. zák. žalobkyni škodu jí uplatňovanou. V tomto směru namítá žalovaný především, že povinnost taková ho nestihá, protože tu nejde o nepřímou immisi, nýbrž o vyšší moc (viz maior). Náhled jeho, že by tu šlo o vyšší moc, je mylný. Podle § 364 a) obč. zák. jest majitel povinen nahraditi sousedovi škodu, která provozem jeho horního podniku vzešla, bez ohledu na své zavinění. Že k normálnímu provozu horního podniku patří též odvážení odpadků

dobývaného uhlí na haldu, výslovně dovolatel přiznává. Je notorické, že některé takové haldy hoří, dovolatel má však za to, že samovznícení haldy je pro důl věcí nepředvídanou, ježto celá řada hald nehoří. Než dovolatel přehlíží, že za vyšší moc lze pokládati jen takovou skutečnost, která nemá svou příčinu v provozu podniku a s kterou provoz nemůže počítati, tudíž která jest vyvolána okolnostmi s provozem nesouvisějícími. Za takovou okolnost nelze pokládati samovznícení haldy, neboť jde o okolnost, která provozem horním samým je vyvolána a ku které by nikdy nedošlo, kdyby se odpadky dobývaného uhlí nevyvážely, jak to provoz horní vyžaduje, na haldy. Nejde tu proto o vyšší moc, nýbrž o nepřímou immisi, již podle skutečností, nižšími soudy zjištěných jest považovati za kromobyčejnou, převyšující míru podle místních poměrů obvyklou a podstatně ztěžující užívání pozemků.

Čís. 14802.

K §§ 419 I, 515 c. ř. s.

Do rozhodnutí zamítajícího návrh na opravu vyhotovení rozsudku pro nesouhlas s rozsudkem prohlášeným může být po uplynutí odvolací lhůty podán samostatný rekurs, třebas v době doručení tohoto usnesení nebyl rozsudek dosud pravoplatný.

(Rozh. ze dne 20. prosince 1935, R I 1324/35.)

Prv ý s o u d nevyhověl návrhu žalobcovu na opravu vyhotovení rozsudku pro nesouhlas s rozsudkem prohlášeným (§ 419 I c. ř. s.). Rekursní s o u d odmítl samostatný rekurs do tohoto usnesení proto, že nesouhlas ten mohl být vytykán jedině v odvolání.

Nejv y š š í s o u d uložil rekursnímu soudu, by o rekursu věcně rozhodl.

D ů v o d y:

Podle důsledné judikatury nejvyššího soudu (srovn. na příklad rozhodnutí 14187, 12795, 10727 a zejména čís. 8017 sb. n. s.) může být odložený rekurs (§ 515 s. ř. s.) podán samostatně, není-li tu již dalšího rozhodnutí, jež by bylo lze napadati. Zejména jest přípustný samostatný rekurs do usnesení, jímž návrh na opravu rozsudku byl zamítnut, nabyli-li rozsudek, jenž má být opraven, již formálně moci práva. V době doručení napadeného usnesení prvního soudu, jímž byl návrh žalobcův na opravu vyhotovení rozsudku zamítnut — dne 9. září 1935 — nebyl sice rozsudek soudu I. stolice ještě pravoplatným, poněvadž byl doručen dne 9. srpna 1935 a nešlo o věc feriální podle § 224 c. ř. s., ale přípustnost rekursu jest posuzovati podle dne jeho podání, t. j. dne 23. září 1935 a tehdy onen rozsudek již byl v moci práva. Žalující strana mohla sice od 9. do 14. září podati ještě odvolání, ale strana nemůže být nucena, aby jen pro možnost podati vyhrazený rekurs podávala odvolání, domnívá-li se, že dosáhne nápravy opravou rozsudku, jak to § 419 druhá věta c. ř. s. (a to i z moci úřední) ustanovuje. Mohl by dokonce nastati případ, že by strana ani pravidelné odvolání podati nemohla, protože